

**PROMLUVA PAPEŽE BENEDIKTA XVI. ÚČASTNÍKŮM PLENÁRNÍHO ZASEDÁNÍ
KONGREGACE PRO KLÉRUS**

*sál konzistoře
pondělí 16. března 2009*

*Eminence,
milí bratři v biskupské a kněžské službě!*

Jsem potěšen, že vás mohu přijmout při mimořádné audienci v předvečer cesty do Afriky, kam odjíždím, abych zde předal *Instrumentum laboris* druhého mimořádného synodu pro Afriku, který se bude konat letos v říjnu zde v Římě. Děkuji prefektovi kongregace, kardinálu Cláudiu Hummesovi, za zdvořilá slova, který vyjádřil naše společné pocity. Spolu s ním zdravím také vás všechny představené, úředníky a členy kongregace a děkuji za veškerou práci, kterou odvádíte ve prospěch velmi důležité oblasti života církve.

Téma, které jste vybrali pro toto plenární zasedání, „Misijní identita kněze v církvi jako vnitřní rozměr vykonávání *tria munera*, trojího poslání“, umožňuje několik reflexí pro práci těchto dní a pro bohaté plody, které jistě přinese. Jestliže celá církev je misionářská a jestliže každý křesťan v síle křtu a biřmování *quasi ex officio* (srov. KKC, 1305) jako z úředního pověření přijímá poslání veřejně hlásat víru, liší se služební kněžství od křestního kněžství, kterému se také říká všeobecné kněžství, také z tohoto pohledu nejenom stupněm ale i ontologicky. To první vyplývá z apoštolského poslání: „Jděte do celého světa a hlásejte evangelium všemu tvorstvu“ (Mk 16, 15). Takové poslání, jak víme, není pouhým pověřením pro spolupracovníky; jeho kořeny jsou mnohem hlubší a je třeba je hledat mnohem dále.

Misionářská dimenze kněze se rodí z jeho svátostného připodobnění Kristu Hlavě a jako důsledek s sebou nese srdečné a naprosté přilnutí k tomu, co církevní tradice označila jako *apostolica vivendi forma*, tedy apoštolský způsob života. Ten spočívá v účasti na „novém životě“, pojatém duchovně, v účasti na „novém životním stylu“, který přinesl Pán Ježíš a který si osvojili apoštolové. Vzkládáním rukou biskupa a konsekrační modlitbou církve se kandidáti kněžství stanou novými lidmi, stávají se „presbytery“. Z tohoto hlediska je pak zřejmé, že *tria munera*, trojí poslání, je především dar a teprve potom úřad, především účast na životě, a proto *potestas* – moc. Velká tradice církve zajisté správně oprostila její svátostnou účinnost od konkrétní existenciální situace jednotlivého kněze, čímž je vhodně naplněno legitimní očekávání věřících. Toto správné věroučné upřesnění však nijak neosvobozuje od nutného a nezbytného úsilí o mravní dokonalost, které musí sídlit v každém opravdu kněžském srdci.

Proto, aby se upřednostnilo toto úsilí kněží o duchovní dokonalost, na které především závisí účinnost jejich služby, jsem se rozhodl vyhlásit mimořádný „Rok kněží“, který bude trvat od 19. června tohoto roku do 19. června 2010. Příští rok totiž oslavíme 150. výročí od úmrtí svatého faráře z Arsu, Jana Maria Vianneye, jenž byl pravým příkladem pastýře ve službě Kristova stáde. Starostí vaší kongregace bude spolu s diecézními biskupy a vyššími řeholními představenými podpořit a koordinovat

různé duchovní a pastorační iniciativy, které se ukáží jako užitečné, aby více vešla ve známost důležitost úlohy a poslání kněze v církvi a v současné společnosti.

Poslání kněze, jak vysvítá z tématu plenárního zasedání, se uskutečňuje „v církvi“. Tato církevní, komunitní, hierarchická a věroučná dimenze je absolutně nezbytná pro každé autentické kněžské poslání, a jedině tato dimenze zajišťuje duchovní účinnost tohoto poslání. Zmíněné čtyři aspekty musí být vždycky chápány ve vzájemné vnitřní spojitosti: poslání je „církevní“, protože nikdo nehlásá nebo neprosazuje sebe samého, ale každý kněz si uvnitř a skrze vlastní lidství musí být zcela jist tím, že přináší světu Někoho Jiného, samotného Boha. Bůh je tím jediným bohatstvím, které v posledku lidé touží u kněze objevit. Poslání je „komunitní“, protože se uskutečňuje v jednotě a společenství, které s sebou jen druhotně nese rysy určité sociální rozpoznatelnosti. Tyto rysy se však podstatně odvozují především z oné božské intimity, k jejímuž zakoušení je kněz povolán, aby mohl s pokorou a důvěrou přivádět duše, které mu byly svěřeny, k témuž setkání s Pánem. A nakonec dimenze „hierarchická“ a „věroučná“ naznačuje důležitost církevní disciplíny (tento výraz souvisí se slovem discepolo – učedník) a věroučné formace, jež má být nejen teologická, úvodní a stálá.

Uvědomění si radikálních společenských změn posledních desetiletí musí uvést do pohybu ty nejlepší církevní energie, věnující se pečlivé formaci kandidátů ke službě. Zejména musí stimulovat trvalou starost pastýřů o vlastní první spolupracovníky ať již pěstováním lidských vskutku otcovských vztahů s nimi, nebo péčí o jejich stálou formaci, zejména z věroučného hlediska. Poslání má své kořeny především v dobré formaci, rozvíjené ve společenství s nepřetržitou církevní Tradicí, bez přestávek a pokušení diskontinuity. V tomto smyslu je důležité podporovat u kněží, zejména mladších generací, správné přijetí textů II. vatikánského koncilu, interpretovaných ve světle plného věroučného bohatství církve. Naléhavé je také osvojení si onoho uvědomění, které vede kněze k tomu, aby byli přítomní, identifikovatelní a rozpoznatelní jak podle úsudku víry, tak podle osobních ctností, a také podle oděvu v kulturním i charitativním prostředí, jež je odjakživa středem církevního poslání.

Jako církev a jako kněží hlásáme Ježíše Nazaretského, Pána a Krista, ukřižovaného a zmrtvýchvstalého, Vládce nad časem a dějinami v radostné jistotě, že tato pravda se shoduje s nejhlubším očekáváním lidského srdce. V tajemství vtěleného Slova, ve skutečnosti, že Bůh se stal člověkem jako my, spočívá jak obsah, tak metoda křesťanského zvěstování. Poslání má právě tady své těžiště: v Ježíši Kristu. Ústřední postavení Krista s sebou nese správné zhodnocení služebného kněžství, bez něhož by neexistovala eucharistie, a tím méně pak církevní poslání i samotná církev. V tomto smyslu je nezbytné bdít nad tím, aby „nové struktury“ či pastorační organizace nebyly pojmány jako náhrada za svěceného služebníka, protože v takovém případě by se mylným výkladem podpory laiků vytvářely předpoklady k dalšímu rozměňování služebného kněžství a případná domnělá „řešení“ by se dramaticky stýkala s vlastními příčinami soudobých problémů služebného kněžství.

Jsem si jistý, že v těchto dnech práce plenárního zasedání, pod ochranou *Matky církve*, bude moci prohloubit tyto krátké podněty, které si dovoluji předložit k pozornosti

pánů kardinálů, arcibiskupů a biskupů a svolávám na všechny hojnost nebeských darů, v jejichž souladu, uděluji s láskou vám a vám drahým osobám zvláštní apoštolské požehnání.

© Copyright 2009 – Vatikánské nakladatelství a knihkupectví